

1

2013

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY AKTUÁLNĚ

INFORMAČNÍ LIST 1/2013

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Obsah

Úvodní slovo předsedy	3
Operativní zadávání veřejných zakázek souvisejících s živelní pohromou	4
Výklad postupu podle zákona o veřejných zakázkách pro zadavatele v oblastech postižených záplavami	4
Veřejné zakázky a ÚOHS	6
K falšování kvalifikačních dokumentů dochází stále častěji rozhovor s předsedou ÚOHS Petrem Rafajem	8
K novele zákona o veřejných zakázkách	9
Shrnutí legislativních změn	9
Potřebují veřejné zakázky další novelu?	9
Počet případů řešených před ÚOHS v oblasti veřejných zakázek narůstá	11
Statistika	12
Rozkladová řízení a soudní přezkum	14
Přezkum podnětů od poskytovatelů evropských dotací	16
Zadávání veřejných zakázek v Evropské unii	18
Přístup k informacím Evropské unie o veřejných zakázkách	18
SOLVIT - alternativní řešení sporů	18
Public Procurement Network	18
Green Public Procurement	19
Významné případy z roku 2012 a 2013	21

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

tř. Kpt. Jaroše 7, 604 55 Brno

Redakční rada: Kristián Chalupa, Milena Marešová, Daniel Stankov, Martin Švanda

Foto: archiv ÚOHS

Telefon: 542 167 111

Fax: 542 167 117

E-mail: posta@compet.cz

<https://www.uohs.cz>

Uzávěrka textu: 12. 5. 2013

Grafická úprava, tisk: Metoda spol. s r. o.

Petr Rafaj
předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

Úvodní slovo předsedy

Veřejné zakázky se v posledních letech, především pak počtem řešených správních řízení, stávají převažující agendou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Dokládají to i základní statistické údaje z této oblasti. Jen za rok 2012 jsme na základě podnětů prověřili 2900 zakázek, zahájeno bylo 650 správních řízení a vydáno 1049 prvostupňových rozhodnutí.

Uvedené množství šetřených případů není náhodné. Vždyť na veřejné zadávání je již delší dobu soustředěna pozornost široké veřejnosti, která však, podle mého názoru částečně nespravedlivě, považuje zakázky za synonymum korupce a pletichaření. Z pohledu orgánu dohledu nad veřejnými zakázkami se zabýváme poněkud odlišnými aspekty zadávacího procesu – především pak tím, zda zadavatel postupuje vůči všem uchazečům transparentně, nediskriminačně a rovným způsobem. Chyby v zadávání, které při našem přezkumu veřejných zakázek odhalujeme, v převážné většině případů pramení spíše z neporozumění nebo nesprávného výkladu zákona než z úmyslného korupčního jednání.

Veřejným zadavatelům i širší veřejnosti tedy věnujeme tento informační list, v němž se mohou seznámit s aktuálními problémy, s nimiž se musí ÚOHS ve své působnosti dané zákonem o veřejných zakázkách vyrovnávat; dále s řešením případů zakázek financovaných z evropských fondů i s některými mylnými představami, které se o veřejných zakázkách po poslední novele zákona rozšířily. Pro zadavatele přinášíme také informace, jež jim mohou pomoci při zadávání nebo účasti v zakázkách na mezinárodní scéně, respektive v rámci Evropské unie.

Vzhledem k tomu, že se datum vydání tohoto informačního listu protnul s velice nešťastnými událostmi v podobě rozsáhlých záplav v řadě českých měst a obcí, zařadili jsme do něj operativně také krizový manuál, který zadavatelům pomůže v takto složité situaci zadávat tendry bez zbytečných průtahů, avšak přesto v souladu se zákonem o veřejných zakázkách. Informační list proto v nejbližší době rozešleme prostřednictvím krajských úřadů starostům ve všech postižených lokalitách.

Operativní zadávání veřejných zakázek souvisejících s živelní pohromou

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále také ÚOHS či Úřad) vydal v souvislosti s aktuální rozsáhlou přírodní katastrofou v některých oblastech České republiky materiál, v němž poskytuje veřejným zadavatelům informace, jak postupovat v této krizové situaci v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), při zadávání veřejných zakázek na činnosti související se záchrannými pracemi a odstraňováním následků živelní pohromy, například se zprovozněním důležitých železničních tratí a pozemních komunikací, telekomunikačních zařízení, čištěním komunikací a vodních zdrojů, obnovením dodávek plynu, elektrické energie a vody, dále také s demolicemi, obnovou zdrojů pitné a užitkové vody, nákupem základních potravin a léků, dezinfekčních a čisticích prostředků a dalších prostředků základní potřeby.

Výklad postupu podle zákona o veřejných zakázkách pro zadavatele v oblastech postižených záplavami

I. Veřejné zakázky malého rozsahu,

u nichž předpokládaná hodnota veřejné zakázky na dodávky nebo služby nedosáhne (tj. činí méně než) jednoho milionu Kč bez DPH, resp. nedosáhne (tj. činí méně než) tří milionů Kč bez DPH v případě veřejných zakázek na stavební práce (§ 12 odst. 3 zákona).

Ve smyslu § 18 odst. 5 zákona není veřejný zadavatel povinen veřejné zakázky malého rozsahu zadávat podle zákona; je však povinen dodržovat zásady stanovené v § 6 zákona, tj. zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.

Jedná se o nejjednodušší způsob zadání veřejné zakázky, na jehož základě lze operativně zajistit např. úklidové služby, opravy poškozených staveb, nákupy čistících prostředků, potravin apod.

II. Jednací řízení bez uveřejnění

- veřejné zakázky, u nichž předpokládaná hodnota veřejné zakázky činí nejméně jeden milion Kč bez DPH, resp. tři miliony Kč bez DPH u stavebních prací, které je nezbytné zadat v krajně naléhavém případě.

Postupovat v jednacím řízení bez uveřejnění může zadavatel podle § 23 odst. 4 písm. b) zákona, jestliže je veřejnou zakázku nezbytné zadat v krajně naléhavém případě, který zadavatel svým jednáním nezpůsobil a ani jej nemohl předvídat, a z časových důvodů není možné zadat veřejnou zakázku v jiném druhu zadávacího řízení.

Jednací řízení bez uveřejnění zahajuje zadavatel odesláním písemné výzvy k jednání v jednacím řízení bez uveřejnění, v níž oznámí dodavateli nebo určitému omezenému počtu zájemců svůj úmysl zadat veřejnou zakázku v tomto zadávacím řízení.

Písemná výzva k jednání v jednacím řízení bez uveřejnění musí obsahovat alespoň

- a) informaci o předmětu veřejné zakázky,
- b) identifikační údaje zadavatele,
- c) zadávací dokumentaci nebo podmínky přístupu či poskytnutí zadávací dokumentace podle § 48; to neplatí, pokud jde o případy podle § 23 odst. 4 písm. b), odst. 5 písm. c) až e), odst. 8 písm. b) nebo odst. 10 písm. a) a c),
- d) nebude-li jednání vedeno písemně, pak i místo, den a hodinu konání prvního jednání včetně uvedení, v jakém jazyce bude jednáno,
- e) způsob a zásady jednání, bude-li jednání vedeno s více zájemci,
- f) termín posledního možného jednání, a to zejména s přihlédnutím ke lhůtě pro podání nabídek,
- g) lhůtu a místo pro podání nabídek, pokud nemají být tyto údaje dohodnuty až v rámci jednání,
- h) požadavky na prokázání splnění kvalifikace, může-li být zadavatelem prokázání splnění kvalifikace požadováno,
- i) údaje o hodnotících kritériích podle § 78, pokud nejsou uvedeny v zadávací dokumentaci a není-li veřejná zakázka zadávána jedinému zájemci.

Je-li v jednacím řízení bez uveřejnění jednáno s více zájemci, nesmí zadavatel sdělovat zájemci údaje týkající se podmínek a návrhů uvedených jiným zájemcem bez jeho předchozího souhlasu.

V rámci jednání je zadavatel oprávněn dohodnout s vyzvanými zájemci i jiné podmínky plnění veřejné zakázky, než které byly uvedeny ve výzvě k jednání či v zadávací dokumentaci. Jakákoliv změna podmínek plnění veřejné zakázky však musí i nadále splňovat předpoklady pro použití jednacího řízení bez uveřejnění - § 23 zákona.

Při posouzení a hodnocení nabídek zadavatel postupuje přiměřeně podle ustanovení zákona týkajících se posouzení a hodnocení nabídek a ukončení zadávacího řízení (část druhá, hlava VII a VIII zákona). O každém jednání zadavatel v rámci zásady transparentnosti vyhotoví protokol o jednání, v němž popíše průběh každého jednotlivého jednání.

Dle § 71 odst. 1 zákona veřejný zadavatel, který zadává veřejnou zakázku v jednacím řízení bez uveřejnění, není povinen ustanovit komisi pro otevírání obálek a veškerá práva a povinnosti související s otevíráním obálek plní zadavatel.

Dle § 74 odst. 1 zákona veřejný zadavatel nemusí v případě jednacím řízení bez uveřejnění ustanovit ani hodnotící komisi.

Je-li veřejná zakázka zadávána jedinému zájemci, je zřejmé, že pořízení dokumentace o jednání bude jednodušší, oproti jednacím řízení bez uveřejnění, kdy zadavatel výzvou osloví více zájemců, resp. jedná s více zájemci.

V případech, kdy zadavatel v tomto období zadal veřejnou zakázku jednomu zájemci jiným způsobem než písemnou výzvou (tzn. ústně, telefonicky a jinak), musí po uplynutí akutního stavu ohrožení uvést tento postup do souladu s příslušnými ustanoveními zákona (viz výše).

Výše uvedeným způsobem lze postupovat v období, kdy je nezbytně nutné vykonávat záchranné práce a neodkladné činnosti, jako jsou demolice, obnova zdrojů pitné a užitkové vody, nákup základních potravin a léků, dezinfekčních a čistících prostředků a dalších prostředků základní potřeby apod.

Zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění by v objektivně odůvodněných případech bylo možno akceptovat i po skončení stavu nebezpečí, resp. stavu nouze, pokud by taková zakázka byla zadána v krajně naléhavém případě, který zadavatel svým jednáním nezpůsobil a ani jej nemohl předvídat, a z časových důvodů není možné zadat veřejnou zakázku v jiném druhu zadávacího řízení. Krajní naléhavost lze spatřovat v tom, že při ohrožení života nebo zdraví lidí či kvůli hrožícím škodám nelze z časového hlediska dodržet běžné, zákonem stanovené postupy zadávání

veřejných zakázek. Zde by se jednalo o práce směřující k odstraňování následků škod, jako je např. zprovoznění důležitých železničních tratí a pozemních komunikací, telekomunikačních zařízení, čištění komunikací a vodních zdrojů, obnovení dodávek plynu, elektrické energie a vody.

Lze tedy konstatovat, že zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 23 odst. 4 písm. b) zákona lze použít pouze v případech, kdy je zadavatel nucen v co nejkratší době řešit určitý závažný problém (například opravu poškozené důležité komunikace). V této souvislosti je však nutno zdůraznit, že posouzení, zda se jedná o „krajně naléhavý případ“, nemůže být postaveno pouze na subjektivním názoru či domněnce zadavatele, nýbrž musí být založeno na zcela objektivních a doložitelných skutečnostech.

III. Veřejné zakázky spojené podle zvláštních právních předpisů se zvláštními bezpečnostními opatřeními

Podle § 18 odst. 2 písm. a) zákona o veřejných zakázkách není zadavatel povinen zadávat podle tohoto zákona veřejné zakázky, jestliže jde o veřejné zakázky, které jsou zadávány v rámci zvláštních bezpečnostních opatření a nejedná se současně o veřejné zakázky v oblasti obrany a bezpečnosti podle § 10a zákona. Jedná se o případy, kdy způsob zadání těchto zakázek upravují zvláštní právní předpisy. Jde například o zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Na ostatní veřejné zakázky zadávané v době krizového stavu nelze výjimku uplatnit, což však nevylučuje možnost zadání v jednacím řízení bez uveřejnění, pokud jsou splněny podmínky popsané výše v bodu II.

IV. Veřejné zakázky, které nemají charakter krajní naléhavosti

V dalším období vyvstane nepochybně řada potřeb, které sice s přírodní katastrofou bezprostředně souvisí, nebude se však již jednat o krajně naléhavý případ, což je nezbytnou podmínkou pro aplikaci ustanovení § 23 odst. 4 písm. b) zákona, tj. pro zadání veřejné zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění. V těchto případech již musejí být použity standardní postupy pro zadávání veřejných zakázek.

V. Odpovědi Úřadu na dotazy zadavatelů

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže rovněž odpovídá na dotazy veřejných zadavatelů související s problematikou zadávání veřejných zakázek v důsledku povodní. Tyto odpovědi bude Úřad poskytovat pouze na základě e-mailové žádosti zadavatele, po sdělení konkrétních identifikačních údajů zadavatele. Dotazy zadavatelů na případný postup při zadávání veřejných zakázek lze zasílat na e-mail: vz.povodne@compet.cz.

Veřejné zakázky a ÚOHS

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vykonává dohled nad zadáváním veřejných zakázek od ledna 1995, a to dle v současnosti platného zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), konkrétně podle ustanovení § 112 zákona. Činnost Úřadu směřuje k zajištění rovné, transparentní a nediskriminační soutěže, což v konečném důsledku přináší i úspory veřejných financí. Úřad rozhoduje, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky postupoval v souladu se zákonem, ukládá nápravná opatření a sankce, projednává správní delikty a plní další úkoly stanovené příslušnými zákony. Svá rozhodnutí ÚOHS zveřejňuje ve sbírkách rozhodnutí na internetových stránkách www.uohs.cz. V oddílu nazvaném Soudní přezkum rozhodnutí jsou k daným případům doplněny rozsudky.

Od 1. 7. 2006 Úřad dohlíží také nad uzavíráním koncesních smluv podle koncesního zákona a od 1. 7. 2010 také nad uzavíráním smluv o veřejných službách v přepravě cestujících na základě nabídkového řízení nebo přímým zadáním podle zákona o veřejných službách v přepravě cestujících.

Posílení administrativní kapacity Úřadu

V souvislosti s přijetím novely č. 55/2012 Sb., a s tím souvisejícím plánovaným výrazným rozšířením agendy, bylo stěžejním úkolem Úřadu zajistit podmínky pro její organizační zvládnutí.

Ve velmi krátkém čase se Úřadu podařilo zajistit nábor nových kvalifikovaných zaměstnanců a jejich proškolení,

aby byli schopni řádně aplikovat zákon o veřejných zakázkách. Na sekci veřejných zakázek v současné době pracuje 78 zaměstnanců, což znamená 70procentní nárůst, a odbor druhostupňového rozhodování v oblasti veřejných zakázek byl co do počtu zaměstnanců zdvojnásoben. V rámci sekce veřejných zakázek nyní existují tři úseky, z nichž jeden sídlí v pražské pobočce ÚOHS. Úkoly související s prioritou Úřadu v oblasti vyšetřování zakázaných dohod uchazečů o veřejné zakázky plní odbor monitoringu veřejných zakázek a bid riggingu. Pro nové zaměstnance rozšířil Úřad své sídlo o sousední bývalou budovu Vojenské ubytovací správy. V roce 2012 byla dokončena vnitřní rekonstrukce budovy a vytvořeny kvalitní kancelářské prostory.

Projekt Osvěta a transparentnost veřejných zadavatelů

Projekt OTVEZ (Osvěta a transparentnost veřejných zadavatelů) spolufinancovaný ze strukturálních fondů Evropské unie je zaměřen na zvyšování povědomí zaměstnanců veřejné správy v oblasti zadávání veřejných zakázek a bid riggingu, tedy zakázaných dohod dodavatelů veřejných zakázek. V roce 2012 Úřad realizoval odborné dvoudenní semináře v Jihočeském, Moravskoslezském, Karlovarském a Plzeňském kraji a také v kraji Vysočina. Další tři odborné semináře byly pro zájemce z řad zaměstnanců veřejné správy realizovány v sídle Úřadu. Internetový portál projektu www.otvez.cz poskytuje průběžně aktualizované informace související s problematikou veřejných zakázek a bid riggingu, například judikaturu ÚOHS, českých soudů či Soudního dvora Evropské unie, a rovněž možnost zaslat dotazy či připomínky související s touto problematikou odborníkům z Úřadu.

V roce 2012 ÚOHS vydal pro zaměstnance veřejné správy publikaci s názvem Zadávání veřejných zakázek a zakázané dohody dodavatelů obsahující vysvětlení základních pojmů, se kterými se zadavatelé setkají při aplikaci zákona o veřejných zakázkách, a vysvětlení základních postupů používaných v zadávacích řízeních. Další publikace nazvaná Rozhodovací praxe v oblasti veřejných zakázek a bid riggingu obsahuje výtahy z rozhodnutí ÚOHS, vnitrostátních soudů a Soudního dvora Evropské unie zabývající se problematikými aspekty zadávání veřejných zakázek a otázkami bid riggingu a podávající upřesňující výklad některých pojmů či institutů obsažených v zákoně o veřejných zakázkách.

Významnou součástí projektu Osvěta a transparentnost veřejných zadavatelů je rovněž činnost odboru monitoringu veřejných zakázek a bid riggingu. Monitoring

je prováděn analýzou podnětů zaslaných fyzickými či právníckými osobami. Odbor úzce spolupracuje s dalšími útvary Úřadu. Například odboru kartelů na sekci hospodářské soutěže postupuje po provedené analýze případy, u kterých získal pochybnosti o souladu postupu dodavatelů s příslušnými právními předpisy.

Problematice bid riggingu bylo v loňském roce věnováno samostatné číslo informačních listů.

Aktuální agenda 2013

V letošním roce Úřad pro ochranu hospodářské soutěže spolupracuje na návrhu technické novely zákona a dále se zamýšlí nad způsoby, jimiž by prostřednictvím legislativních změn bylo možné dosáhnout zrychlení přezkumu veřejných zakázek.

Úřad dlouhodobě usiluje o zrealizování své vize spočívající v plně elektronicky vedeném správním řízení a již zahájil práce na umožnění elektronického nahlížení do spisu, a to jak po stránce technického zabezpečení, tak s ohledem na nutné úpravy souvisejících právních předpisů, přičemž elektronické nahlížení do spisu považuje v budoucnu za jedinou obligatorní formu nahlížení do spisu. Elektronický přístup ke spisu by znamenal výrazné zmírnění administrativní zátěže jak pro účastníky řízení, tak pro pracovníky ÚOHS pověřené vedením správního řízení.

Zatímco elektronizace spisů se již nachází v rané fázi realizace, dále uvedené návrhy, jež směřují rovněž k podpoře ekonomie správního řízení, jsou prozatím ve stadiu úvah a interních diskuzí.

Trojnásobný nárůst veřejných zakázek přezkoumávaných na základě přijatých podnětů a stále rostoucí celkový počet podnětů svědčí mimo jiné i o tom, že tento institut zneužívají někteří navrhovatelé jako nástroj konkurenčního boje mezi uchazeči o zakázky. Úřad tedy zvažuje opatření, v jehož rámci by zahájil správní řízení z moci úřední pouze na podnět nepodnikajících fyzických osob, občanských sdružení či v rámci součinnosti státní správy. U ostatních subjektů je předpoklad, že mohou být regulárními účastníky řízení a mohou tedy podat ve věci návrh. Na jejich podněty by bylo možné z tohoto pohledu nahlížet jako na irelevantní. Podobnou legislativní úpravu lze najít například na Slovensku či v Rakousku.

Další návrh Úřadu souvisí se zpřísněním institutu kauce. Je vhodné na tomto místě doplnit, že smyslem tohoto návrhu rozhodně není zamezit přístup některým navrhovatelům k ochraně práv u ÚOHS, jak někteří mylně a zavádějícím způsobem argumentují, nýbrž - jak shora uvedeno - zabránit zneužívání Úřadu ke konkurenčním bojům mezi dodavateli, popř. mezi dodavateli a zadavateli, a zajistit plné využití kapacit ÚOHS k zabezpečení rychlého a hospodárného řízení, které ÚOHS vede při zabezpečování dohledu nad postupem zadavatelů při zadávání veřejných zakázek a soutěži o návrh. V souladu s právem na spravedlivý proces by bylo možné uvažovat

Eva Kubišová, místopředsedkyně ÚOHS pověřená vedením Sekce veřejných zakázek

o určitém zvýšení kauce, a to odstupňovaně dle ekonomických předpokladů navrhovatele. Jinou možností je zvýšení horního stropu kauce. Další variantou by bylo zavedení nevratného správního poplatku, který by byl konstruován obdobně jako současná kauce, případně modifikován dle velikosti jmění navrhovatele.

Výrazný dopad na délku správních řízení mají též mimo jiné některá procesní ustanovení správního řádu, jež nereflktují určitá významná specifika typická toliko pro agendu dohledu nad veřejnými zakázkami, přičemž tato ustanovení je možné považovat za legislativně nevyhovující, příliš těžkopádná a nevhodná. Úřad v rámci svých úvah nad zlepšením tohoto stavu zpracovává připomínky, které se pokusí zapracovat do vlastního návrhu samostatné komplexní úpravy vedení procesu (řízení) před Úřadem, a to podobně, jako je tomu například u daňového řádu (zák. č. 280/2009 Sb.). Taková samostatná úprava by byla vystavěna na principech specifické koncentrace řízení, přiléhavě vymezených lhůt, důrazu na zadávací dokumentaci a vyjádření účastníků jako důkazů, sankcích za nespolečnou spolupráci s Úřadem v rámci vedeného správního řízení, úpravě kauce, respektive správního poplatku, podrobně vymezené a jasně stanovené (diapozon) sankce, což by vše dle názoru Úřadu přispělo k vyšší efektivnosti, srozumitelnosti a rychlosti správního řízení vedeného Úřadem při zachování všech ústavním pořádkem garantovaných práv jednotlivých účastníků řízení v rámci správního procesu. Je třeba dodat, že by pochopitelně zůstaly též nedotčeny veškeré základní zásady činnosti správních orgánů vyjádřené ve správním řádu, z nichž některé jsou přímo obecnými principy správního práva, jak vycházejí z práva evropského a mezinárodních standardů, včetně principů dobré správy.

Současně ÚOHS zvažuje několik opatření a motivačních kroků, kterými by dosáhl snížení fluktuace svých zaměstnanců, aby se mohl ve své rozhodovací činnosti dlouhodobě opírat o kvalifikované úředníky.

K falšování kvalifikačních dokumentů dochází stále častěji

rozhovor s předsedou ÚOHS Petrem Rafajem

Zprava: Petr Rafaj a Kristián Chalupa

Uchazeči o veřejnou zakázku, kteří předloží k prokázání splnění kvalifikace informace nebo doklady, jež neodpovídají skutečnosti, mohou být Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže pokutováni až do výše deset milionů korun. Současně jim může být uložen zákaz plnění veřejných zakázek po dobu tří let.

Pane předsedo, koncem loňského listopadu Úřad pro ochranu hospodářské soutěže pokutoval dalšího uchazeče o veřejnou zakázku, kterému zároveň uložil tříletý zákaz účasti ve veřejných zakázkách. O jaký případ se jednalo?

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil pokutu ve výši 400 tisíc korun a současně zakázal plnění veřejných zakázek na tři roky společnosti MIPRO SECURITY za uvádění nepravdivých informací v nabídkách na veřejné zakázky na ostrahu areálů Dopravního podniku města Brna a rovněž na ostrahu objektů Masarykovy univerzity. Rozklad proti prvostupňovému rozhodnutí jsem zamítl a uložené sankce se tak doručením účastníkovi řízení staly pravomocnými.

V čem konkrétně spočívalo porušení zákona o veřejných zakázkách ze strany uchazeče o zakázku?

Úřad ve správním řízení zjistil, že společnost MIPRO SECURITY v zakázce Dopravního podniku města Brna na ostrahu areálů předložila čestné prohlášení o obratu

za tři předcházející účetní období a čestné prohlášení o realizovaných významných dodávkách za tři roky, jež neodpovídala skutečnosti. Obraty, které společnost uváděla, byly zpravidla nadhodnocené až o několik milionů korun. Částečně pravdivé byly pak reference o provedených zakázkách, zejména informace o délce plnění. Obdobně neodpovídaly údaje předložené uchazečem MIPRO SECURITY ani v zakázce na ostrahu objektů brněnské Masarykovy univerzity.

Čeho se týkal druhý případ tohoto uchazeče o veřejnou zakázku?

V tomto druhém případě se již údaje o realizovaném obratu lišily oproti realitě dokonce o desítky milionů korun. Rovněž zakázky, které firma předložila jako referenční, ve skutečnosti nikdy neplnila a doložené referenční listy byly zfalšované. ÚOHS tedy konstatoval, že uchazeč použil ve snaze prokázat ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady nepravé referenční listy a nepravdivá čestná prohlášení, za což mu byla uložena zmíněná sankce a zákaz plnění veřejných zakázek na tři roky a umístění na tzv. černou listinu čili blacklist.

Můžete sdělit, kolik společností bylo již za porušení zákona v oblasti veřejných zakázek potrestáno umístěním na tzv. černou listinu?

Musím bohužel konstatovat, že k uvádění smyšlených údajů či dokonce k falšování dokumentů potřebných pro prokázání kvalifikace dochází ze strany uchazečů o veřejné zakázky stále častěji. Kromě peněžních sankcí trestá soutěžní úřad toto porušení zákona, jak jsem již zmínil, uložením zakazu plnění veřejných zakázek na dobu tří let. Veřejně přístupný rejstřík osob se zákazem plnění veřejných zakázek vede ministerstvo pro místní rozvoj. Na tzv. blacklistu veřejných zakázek jsou aktuálně zapsány dvě ostravské firmy Stavoenergo a RESA - sanace a rekonstrukce. Sankci zápisu na černou listinu antimonopolní úřad v loňském roce uložil také společnosti UPC Česká republika a letos zatím třem firmám, karlovarské společnosti GSUS, KHP montáž a Betonstav Teplice.

Koncem loňského listopadu sankcionoval váš Úřad vysokou pokutou ministerstvo vnitra. Čím se ministerstvo provinilo?

V rozporu se zákonem o veřejných zakázkách Ministerstvo vnitra neuchovalo dokumentaci o veřejné zakázce Uzavření rámcové smlouvy na poskytování

licencí k produktům Microsoft. Náš úřad uložil zadavateli za zmíněné porušení zákona sankci ve výši tří milionů korun. Ministerstvo vnitra zaslalo dokumentaci až po značných průtazích a navíc ještě v nekompletním stavu. Následně se ukázalo, že ministerstvo nemá k dispozici originál dokumentace, nýbrž její prostou kopii. Některé podstatné dokumenty, jako například nabídka

vybraného uchazeče Fujitsu Technology Solutions, pak zcela scházejí. Zákon o veřejných zakázkách přitom jasně stanoví, že zadavatel je povinen uchovávat dokumentaci o veřejné zakázce a záznamy o úkonech učiněných elektronicky po dobu pěti let od uzavření smlouvy.

Kristián Chalupa

K novele zákona o veřejných zakázkách

Shrnutí legislativních změn

Stěžejní událostí loňského roku v oblasti zadávání veřejných zakázek bylo nabytí účinnosti novely zákona o veřejných zakázkách (č. 55/2012 Sb.), a to dnem 1. dubna 2012.

Ke klíčovým změnám této novely patří:

- snížení dolních finančních limitů pro podlimitní zakázku - ze šesti, resp. dvou milionů Kč na tři, resp. jeden milion Kč,

Sídlo ÚOHS v Brně

- výrazné omezení ekonomické a finanční kvalifikace - ekonomická kvalifikace je nahrazena prohlášením dodavatele o ekonomické a finanční způsobilosti plnit veřejnou zakázku,
- omezení technické kvalifikace - jako technickou kvalifikaci bude moci zadavatel požadovat pouze reference (nikoli již systém certifikátů ISO či jiné certifikáty),
- rozšíření povinného uveřejňování - povinně zadavatel nyní uveřejňuje textovou část zadávací dokumentace, smlouvy od půl milionu korun, skutečně uhrazenou cenu za celou zakázku a také subdodavatele, kterým hlavní dodavatel za plnění subdodávky uhradil více než 10 procent nebo více než 5 procent v případě významné veřejné zakázky,
- povinné zrušení zadávacího řízení při malém počtu hodnocených - pokud by zadavatel měl hodnotit méně než dvě nabídky, musí zadávací řízení zrušit,
- revize užšího řízení a jednacího řízení s uveřejněním - odstranila se možnost omezovat počet účastníků na základě lepší kvalifikace nebo losování,
- zpřísnění sankcí - všechny sankce ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže mohou být nyní až dvojnásobné,
- povinné elektronické aukce - u dodávek vymezených prováděcím předpisem bude zadavatel povinen provést hodnocení prostřednictvím elektronické aukce.

Tam, kde Úřad považoval za vhodné podat výklad k určitému ustanovení novely, uveřejnil obecné výkladové stanovisko, jako je například výkladové stanovisko k problematice prokazování kvalifikace ve zjednodušeném podlimitním řízení po 1. 4. 2012.

Potřebují veřejné zakázky další novely?

Zákon o veřejných zakázkách prodělal před více než rokem podstatné změny v podobě tzv. dubnové novely, která mimo jiné snížila limity pro zakázky malého rozsahu, odstranila nechvalně známé losovačky či zavedla povinnost zrušit zadávací řízení v případě jediné posuzované či hodnocené nabídky. Několik částí zákona je v poslední době podrobováno z mnoha stran kritice, ta však bývá často nedůvodná a ukazuje spíše na pouze letmou obeznamenost jejích autorů se stávající právní úpravou. Považuji proto za vhodné shrnout, co zákon v jeho současné podobě umožňuje, a to u čtyř nejčastěji uváděných „problematických“ bodů:

1) Zadavatelé jsou nuceni vybírat pouze nabídky s nejnižší nabídkovou cenou – jedná se o nejrozšířenější omyl mezi kritiky zákona. Novela nikdy nic podobného nezavedla a této problematice se žádným způsobem nedotkla. Zadavatelé tak mají stále stejnou možnost stanovit jako základní hodnoticí kritérium i ekonomickou výhodnost nabídky, kde mohou zohlednit například kvalitu dodávaného zboží či služeb, poskytnutou záruku a mnoho jiných kritérií. Zadavatelé tedy nemusí hodnotit nabídky pouze podle kritéria nejnižší nabídkové ceny.

2) Zavedení lhůt pro rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – správní řízení před ÚOHS se vždy řídilo a řídí správním řádem a tedy i lhůta pro vydání rozhodnutí je stanovena tímto právním předpisem. Lhůta činí 60 dní, neboť řízení Úřadu ve věcech veřejných zakázek jsou judikaturou označena jako velmi náročná. Lhůtu však nelze vypočíst pouhým přičtením 60 dní k datu zahájení správního řízení, neboť lhůta pro vydání rozhodnutí počíná běžet od okamžiku doručení vyjádření zadavatele k návrhu. Lhůta pro vydání rozhodnutí dále neběží při čekání na dokumentaci o veřejné zakázce a další podklady nutné pro rozhodnutí, připočíst je tedy třeba například i dobu nutnou k vypracování znaleckých posudků. Z výše uvedeného pak vyplývá, že reálná délka prvostupňového řízení může být na první pohled několikanásobně delší, než je oněch 60 dní, přesto však zcela v intencích platného právního rámce. V některých obzvláště komplikovaných případech nejsme schopni lhůtu skutečně dodržet, avšak její překročení je ospravedlněno vždy a pouze snahou o dodržení všech zásad správního řízení. Odůvodnění rozhodnutí musí být co nejpreciznější, aby následně obstálo jak před účastníky řízení, tak před správními soudy. Přesto je zcela zřejmé, že hlasy volající po stanovení pevných termínů, v nichž by ÚOHS musel rozhodnout, jsou zcela zbytečné. Lhůty jsou tedy již nyní jasně stanoveny a není třeba je znovu „objevovat“, je však možné diskutovat o jejich přiměřenosti pro správní řízení ve věcech veřejných zakázek.

3) Zrušení zadávacího řízení při obdržení pouze jedné nabídky. Je nutno si uvědomit, že tato změna směřovala především proti zadávacím řízením, která jsou „ušita na míru“ konkrétní firmě. Tohoto cíle je jejím prostřednictvím dosaženo. Zadávací řízení, jichž se zúčastní pouze jediný uchazeč, nejsou transparentní a jdou proti samotnému smyslu zadávání veřejných zakázek. Opatření je kritizováno zejména ze strany vědeckých institucí a ústavů, které potřebují nakupovat specializované přístroje, jež může poskytnout pouze jeden dodavatel. Tito zadavatelé však mohou uplatnit výjimku, která v zákoně již dnes existuje. Zcela jistě není nutno vylévat s vaničkou i dítě a kvůli menšině zadavatelů se speciálními nároky rušit ustanovení, které je nepochybně přínosné a efektivní.

4) Zavedení poplatku za podání návrhu na přezkum k ÚOHS – zákon v současné podobě podmiňuje podání návrhu složením kauce ve výši jednoho procenta z nabídkové ceny navrhovatele, nejméně však 50 tisíc korun a nejvýše dva miliony korun. Opět je tedy zbytečné požadovat zpoplatnění podání k Úřadu, neboť již řadu let u návrhů na zahájení řízení existuje. Neznačená to však, že by se ÚOHS bránil změnám ve výši kauce. Především navýšení horní hranice by mohlo být zcela jistě přínosné, především z pohledu omezení stěžovatelů, kteří návrhy na přezkoumání úkonů zadavatele k ÚOHS používají jako součást konkurenčního boje.

Z výše uvedeného přehledu nejčastěji zmiňovaných „problémů“ je zřejmé, že v řadě případů by pomohla především hlubší znalost zákona o veřejných zakázkách, případně větší odvaha zadavatelů ve využívání všech možností, jež jim stávající právní úprava nabízí. Legislativa veřejných zakázek zcela jistě není jednoduchá a snadno aplikovatelná, není však třeba volat po zbytečných změnách a zadavatelům komplikovat situaci dalšími novelami.

Martin Švanda
tiskový mluvčí

Počet případů řešených před ÚOHS v oblasti veřejných zakázek narůstá

Zcela zřejmým trendem je dlouhodobý nárůst počtu případů řešených Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže jako orgánem dohledu nad zadáváním veřejných zakázek. Trvale roste počet návrhů na zahájení řízení podle zákona o veřejných zakázkách, počet podnětů k zahájení správního řízení dle správního řádu, v roce 2012 výrazně vzrostl i počet zahájených správních řízení z moci úřední. Je zcela nepochybné, že ÚOHS minimálně v uplynulých pěti letech každoročně prošetřoval vždy více případů než v předchozím roce.

Nabytí účinnosti novely č. 55/2012 Sb. k 1. 4. 2012 přineslo zejména kvůli významnému snížení dolních finančních limitů pro podlimitní veřejné zakázky (ze šesti, respektive dvou milionů korun na tři, respektive jeden milion korun) i další nárůst činnosti pro Úřad, tento nárůst však nebyl zatím tak razantní, jak se původně předpokládalo. ÚOHS proto očekává, že teprve v roce 2013 se v jeho činnosti v plné míře projeví dopad novely. K tomuto závěru vede Úřad skutečnost, že velké množství zadavatelů zadávalo veřejné zakázky ještě podle znění zákona účinného do 31. 3. 2012 a také fakt, že prováděcí právní předpisy k novele zákona nabyly účinnosti až 1. 9. 2012. Dalším důvodem je také skutečnost, že před Úřadem jako orgánem dohledu se veřejné zakázky dostávají až s určitým časovým odstupem od nabytí účinnosti novely. Teprve na konci roku 2013 tak bude možné kvalifikovaně vyhodnotit, jaké administrativní zatížení novela zadavatelům skutečně přinesla a také o kolik procent se zvýšil nápad podnětů k zahájení správního řízení z moci úřední a návrhů na přezkoumání úkonů zadavatelů na ÚOHS.

I přes výše uvedené vzrostl za rok 2012 ve srovnání s rokem 2011 počet podaných návrhů na zahájení správního řízení před Úřadem z 434 na 507, tj. o 16,8 procenta. Pro další srovnání: v roce 2010 bylo doručeno na ÚOHS 348, v roce 2009 celkem 210 a v roce 2008 jen 154 návrhů na zahájení správního řízení. Nárůst počtu doručených návrhů na zahájení správních řízení za rok 2012 oproti roku 2008 dosáhl 143 procent. Kvalifikovaně lze odhadovat, že na jeden podnět připadají průměrně cca čtyři různé veřejné zakázky. Objem veřejných zakázek přezkoumávaných Úřadem na základě přijatých podnětů dosáhl v loňském roce počtu 2 900. Meziroční nárůst činí z tohoto úhlu pohledu 180 procent. Počet zahájených správních řízení z moci úřední vzrostl za rok 2012 z 96 na 143, tj. dokonce o 58,8 procenta, což svědčí o zvýšené aktivitě soutěžního úřadu v oblasti dohledu nad zadáváním veřejných zakázek. Z rozhodovací praxe Úřadu lze vyčíst, že Úřad v roce 2012 shledal porušení zákona

o veřejných zakázkách, tj. uložil nápravné opatření či pokutu, v 33,5 procenta ze všech řízení, které vedl. Více než 50 procent správních řízení pak bylo zastaveno z různých procesních důvodů. Počet uložených pokut vzrostl meziročně z 89 na 119 a celková výše uložených pokut z 28 815 000 korun na 39 511 000 korun za rok 2012. Z pohledu nejčastějších oblastí trhů, které byly dotčeny v roce 2012 v rámci případů šetřených před soutěžním úřadem, se jednalo nejčastěji o stavebnictví, dodávky a služby z oblasti informačních technologií a zdravotnictví. Zde k žádnému výraznému posunu oproti roku 2011 nedošlo.

Jako nejčastější pochybení zadavatelů pak lze označit pochybení při posouzení a hodnocení nabídek (tj. nedostatek transparentnosti ve zprávě o posouzení a hodnocení, zejména nedostatečný popis způsobu hodnocení a provedení hodnocení, nesprávný postup při posouzení mimořádně nízké nabídkové ceny) stanovení netransparentních a diskriminačních zadávacích podmínek vymezujících předmět veřejné zakázky, včetně technických podmínek vyžadování dokladů nesouvisejících s předmětem veřejné zakázky, nepřiměřenost kvalifikace ve vztahu ke složitosti, druhu a rozsahu předmětu veřejné zakázky. Ani v této oblasti k žádnému výraznému posunu oproti roku 2011 nedošlo.

Rovněž vzhledem k tomu, že ÚOHS zatím neměl příležitost rozhodovat větší množství případů, kde by byly řešeny některé sporné výkladové otázky vyplývající ze znění novely č. 55/2012 Sb., nelze z pohledu rozhodovací praxe soutěžního úřadu říci, že by například docházelo k viditelným změnám v četnosti výskytu některých pochybení. Určité problémy ÚOHS zaznamenal jen při výkladu přechodných ustanovení týkajících se novely, což je však specifický problém. Tam, kde Úřad pro ochranu hospodářské soutěže považoval za vhodné podat výklad k určitému ustanovení novely, uveřejňoval obecné výkladové stanovisko, jako je například výkladové stanovisko k problematice prokazování kvalifikace ve zjednodušeném podlimitním řízení po 1. dubnu 2012.

Michal Kobza
ředitel Úseku veřejných zakázek I

Statistika

Přehled správních řízení I. stupně vedených v roce 2012

počet přijatých návrhů	507
počet veřejných zakázek přezkoumávaných na základě přijatých podnětů	2 900

Správní řízení	zahájená správní řízení celkem	650
	na návrh	507
	ex offo	143
	neukončená správní řízení	155
Rozhodnutí	vydaná prvostupňová rozhodnutí celkem	1 049*
	z toho	695
	• rozhodnutí vydaná ve věci	
	o rozhodnutí o nápravě + sankce	233
	o zastavená správní řízení - neshledáno pochybení	113
	o zastavená správní řízení z procesních důvodů	349
	• předběžná opatření	205
	• zamítnutí předběžného opatření	121
• zrušení rozhodnutí o uložení předběžného opatření	28	
Pokuty	počet uložených pokut	119
	celková výše uložených pokut	39 511 000 Kč

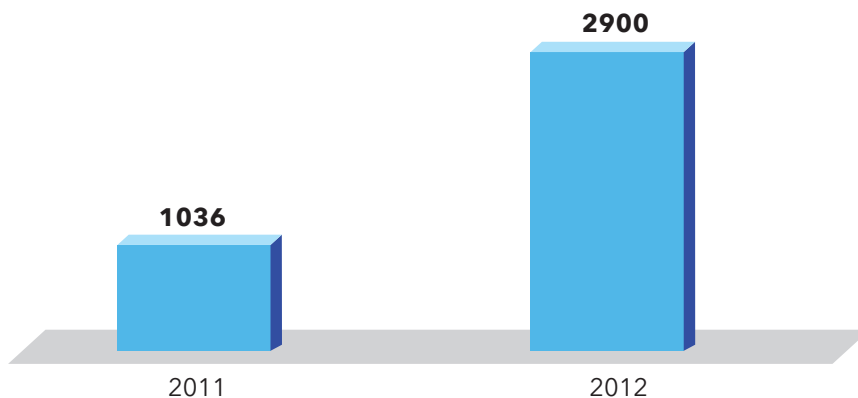
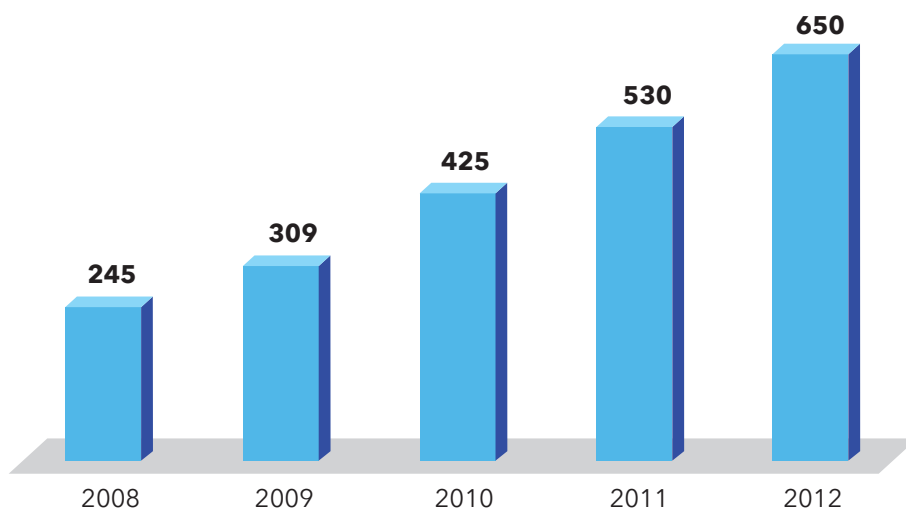
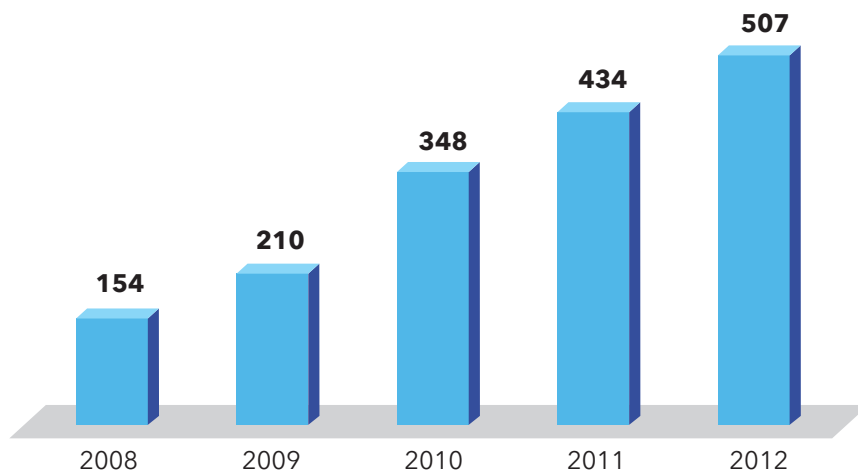
Náklady řízení	počet uložených nákladů řízení	114
	celková výše uložených nákladů řízení	3 420 000 Kč

Kauce	výše složených kaucí	134 019 777 Kč
	kauce propadlé do státního rozpočtu	5 688 881 Kč

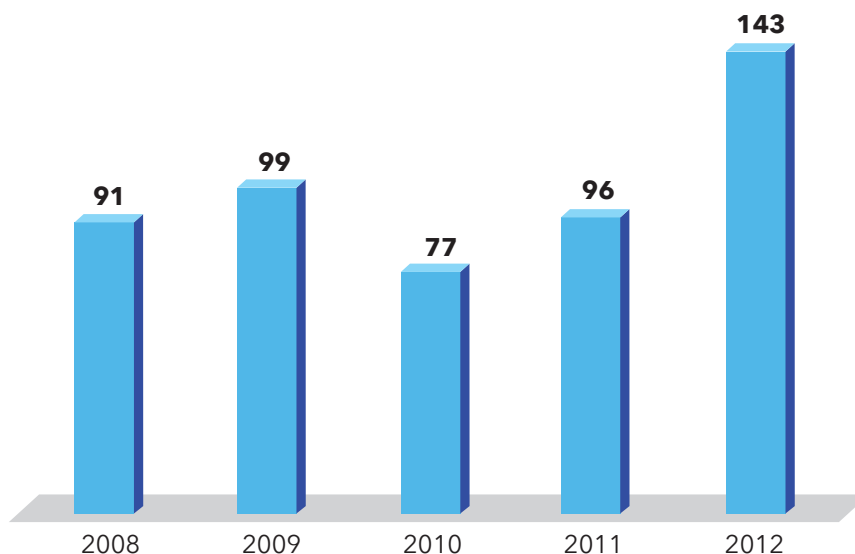
*Rozhodnutí jsou vydávána pouze ve správních řízeních. V případě podnětů, které jsou shledány neopodstatněnými, může být šetření ukončeno písemným sdělením výsledku šetření podavateli.

Nejvyšší pokuty uložené v roce 2012

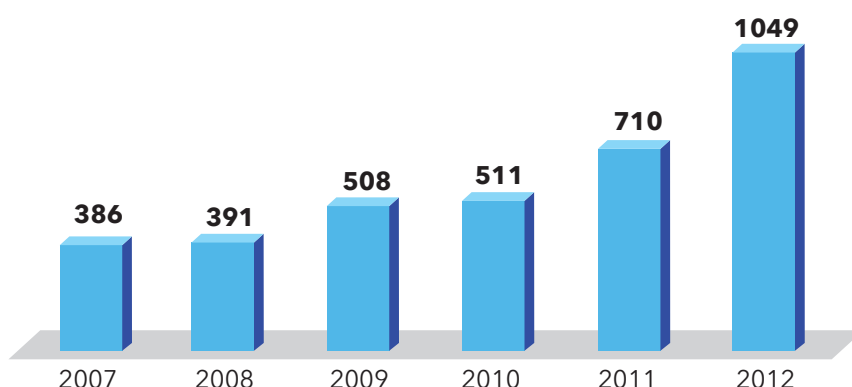
Číslo jednací	zadavatel	veřejná zakázka	výše pokuty v milionech Kč
S 364/2011	Hlavní město Praha	Jednotný ekonomický systém (JES)	5
S 446/2012	Severočeská vodárenská společnost	Intenzifikace úpravny vody v Meziboří	5
S 593/2011	Statutární město České Budějovice	Outsourcing serverové farmy	1,3
S 338/2012	Lesy České republiky	Dodávky osobních ochranných pracovních prostředků (rámcová smlouva)	1
S 169/2011	Centrum služeb pro silniční dopravu, s. p. o.	více zakázek	1

Nárůst počtu veřejných zakázek přezkoumávaných na základě podnětů**Počet zahájených prvostupňových správních řízení****Počet správních řízení zahájených na návrh**

Počet správních řízení zahájených z moci úřední

Počet vydaných prvostupňových rozhodnutí

Rozkladová řízení a soudní přezkum

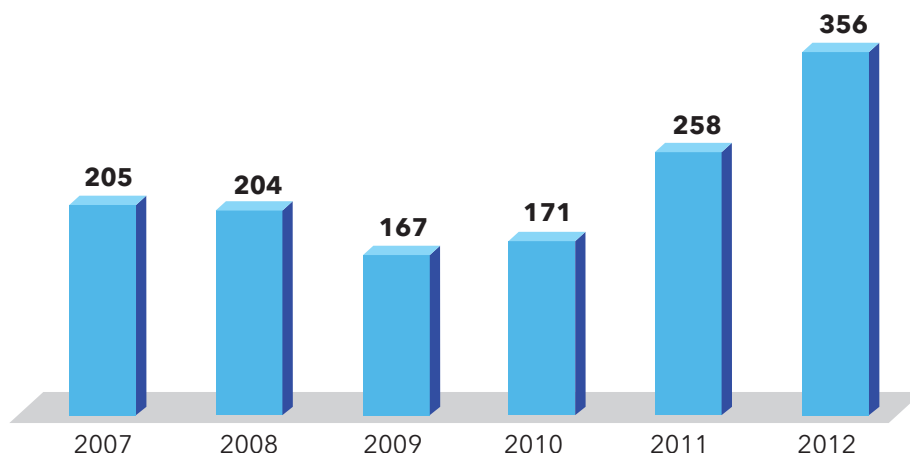
V roce 2012 pokračoval nárůst počtu podaných rozkladů proti prvoinstančním rozhodnutím. ÚOHS přijal 356 rozkladů a zahájil stejný počet druhoinstančních správních řízení. Ve srovnání s předchozím rokem se jedná o 38procentní nárůst podaných rozkladů.

Úřad vydal v roce 2012 celkem 229 rozhodnutí II. stupně. Předseda Petr Rafaj potvrdil v téměř 74 procentech prvoinstanční rozhodnutí Úřadu, ve 46 rozhodnutích předseda uznal námitky rozkladu a zrušil prvoinstanční rozhodnutí, 5 rozkladů bylo zamítnuto pro opožděnost a bylo vydáno 9 (procesních) usnesení předsedy ÚOHS.

Na základě druhostupňových rozhodnutí bylo v roce 2012 pravomocně uloženo 44 pokut v celkové výši přesahující 22 milionů korun. Nejvyšší pokuta ve výši 9 milionů Kč byla uložena společnosti Vodovody a kanalizace Pardubice. Druhá nejvyšší pokuta (5 milionů Kč) pak byla uložena statutárnímu městu Liberec.

V oblasti soudního přezkumu zaznamenávají statistiky za rok 2012 více než dvojnásobný nárůst celkového počtu podaných žalob a kasačních stížností a 36procentní nárůst rozsudků vydaných Krajským soudem v Brně a Nejvyšším správním soudem v oblasti veřejných zakázek. Statistiky pravomocně ukončených soudních řízení prokazují 50procentní úspěšnost ÚOHS v soudním přezkumu v roce 2012.

Počet podaných rozkladů

Přehled správních řízení II. stupně a soudních přezkumů vedených v roce 2012

Rozkladová řízení		
Rozklady podané proti prvoinstančním rozhodnutím		356
Správní řízení II. stupně zahájená v roce 2012		356
Správní řízení II. stupně neukončená v roce 2012		145
Rozhodnutí o rozkladech vydaná v roce 2012	celkem	229
	z toho potvrzeno rozhodnutí I. stupně	169
	zrušeno rozhodnutí I. stupně	46
	rozklady zamítnuté pro opožděnost	5
	procesní usnesení předsedy	9
Pokuty	počet uložených pokut	44
	výše uložených pokut	22 085 000 Kč

Soudní přezkum		
Počet žalob podaných ke Krajskému soudu v Brně v roce 2012		52
Počet kasační stížností podaných k Nejvyššímu správnímu soudu v roce 2012		25
Počet pravomocně ukončených soudních řízení v obou stupních v roce 2012		24
	z toho rozhodnutí ÚOHS potvrzeno	12
	rozhodnutí ÚOHS zrušeno	12
Procento úspěšnosti ÚOHS v soudním přezkumu v roce 2012		50%

Rozsudky soudů jsou zveřejněny na webu Úřadu:

<https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/soudni-prezkum-rozhodnuti.html>

Přezkum podnětů od poskytovatelů evropských dotací

Od druhé poloviny roku 2012 začal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže formovat nový Úsek veřejných zakázek III, který sídlí v Praze (dále jen „pražský úsek“). Hlavní náplní práce tohoto úseku je zabývat se zejména podněty od poskytovatelů evropských dotací, kterými jsou například úřady regionálních rad či vybraná ministerstva.

Poskytovatelé dotací v dotačních podmínkách a ve smlouvách uzavřených s příjemci dotace stanovují povinnost postupovat při výběru dodavatele jím zadávaných zakázek v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Současně většina příjemců dotací jsou také zadavatelé ve smyslu zákona, z čehož jim rovněž plyne povinnost postupy podle zákona dodržovat. Pokud zadavatelé v souladu se zákonem nepostupují, hrozí jim za porušení zákona dvojí sankce.

První je veřejnoprávní sankce uložená na základě zákona za spáchání správního deliktu. Touto sankcí je pokuta dle § 120 odst. 2 zákona, která může být až do výše 10 procent ceny zakázky, nebo do 20 milionů korun, nelze-li cenu zakázky určit. U některých vybraných deliktů, týkajících se zejména uveřejňovacích povinností zadavatelů, není výše pokuty limitována 10 procenty z ceny zakázky, ale pouze 20 miliony korun. V případě, že se zadavatel dopustí deliktu opakovaně, zvyšuje se sazba pokuty na dvojnásobek. Pokutu je oprávněn uložit pouze Úřad.

Druhá sankce hrozící příjemci vyplývá ze smlouvy mezi příjemcem dotace a poskytovatelem dotace. Tato sankce, jež je nazývána korekcí, se vyjadřuje v procentuální výši dotace, kterou příjemce dotace od poskytovatele neobdrží, respektive, která může být

dodatečně poskytovatelem požadována zpět, pokud již k jejímu vyplacení došlo. Korekci je oprávněn požadovat poskytovatel dotace. Ten však není jediným orgánem, který může korekci provést. Korekci mohou provést rovněž evropské orgány, kterými jsou Evropský účetní dvůr a Evropská komise, pokud danou zakázku v rámci své činnosti přezkoumají a dojdou k závěru, že zadavatel při vynakládání evropských finančních prostředků nepostupoval v souladu s evropskými právními předpisy. Tyto orgány se v rámci svého přezkumu zaměřují zejména na dodržení základních zásad, kterými jsou transparentnost, rovné zacházení a zákaz diskriminace.

V souladu s § 112 zákona vykonává Úřad dohled nad postupem zadavatele při zadávání veřejných zakázek a soutěží o návrh. Ve smyslu § 17 písm. m) zákona je zadáváním závazný postup podle zákona v zadávacím řízení, a to až do uzavření smlouvy nebo zrušení zadávacího řízení. Úřad je tak oprávněn přezkoumat zadávací řízení zadavatelů, která jsou financována z evropských fondů za předpokladu, že je zadává zadavatel ve smyslu § 2 zákona. Tímto však není okruh příjemců dotace vyčerpán. Příjemci dotace mohou být rovněž další subjekty, které nejsou ve smyslu zákona zadavateli. Těmto subjektům v případě porušení postupů podle zákona sankce ve formě pokuty od Úřadu nehrozí, neboť Úřad není zákonem zmocněn jejich postupy přezkoumávat, nicméně poskytovatel dotace může v souladu s dotačními podmínkami přistoupit k uložení korekce dotace.

Novelou č. 55/2012 Sb. se okruh příjemců dotací, kteří nemusí v souladu se zákonem postupovat, výrazně zúžil, neboť se výrazně rozšířila definice dotovaného zadavatele. Dle dřívější právní úpravy byla dotována zadavatelem právnická či fyzická osoba, která zadávala nadlimitní veřejnou zakázku na stavební práce či nadlimitní veřejnou zakázku na služby, jež s veřejnou zakázkou na stavební práce souvisela a která byla z více než 50 procent hrazena z peněžních prostředků poskytnutých veřejným zadavatelem. Tato definice byla poměrně úzká. Výše uvedená novela stanovila, že dotovaným zadavatelem je právnická nebo fyzická osoba, která realizuje zakázku financovanou z více než 50 procent z peněžních prostředků poskytnutých zadavateli z veřejných zdrojů nebo pokud mu bylo na realizaci zakázky z veřejných zdrojů poskytnuto více než 200 milionů korun. Veřejné zdroje definuje zákon v § 17 poměrně široce a jsou jimi například dotace poskytnuté ze státního rozpočtu a státních fondů nebo granty Evropské unie. Okruh osob, na které se vztahuje povinnost postupovat při zadání zakázek dle zákona, se tak výrazně rozšířil a postupy těchto osob může nyní Úřad přezkoumávat.

Pokud zakázky financované z evropských fondů realizují zadavatelé ve smyslu zákona a poskytovatelé dotací se domnívají, že zadavatel při zadání veřejné zakázky, na niž dotaci obdržel, porušil zákon, zasílají pražskému úseku podněty, které tento úsek prověřuje. Není vyloučeno, aby poskytovatel dotace konstatoval

postup zadavatele v rozporu se zákonem sám a přímo provedl dotační korekci bez zaslání podnětu Úřadu. Ve většině případů však není poskytovatel dostatečně erudovaný a nedokáže jednoznačně pochybení zadavatele konstatovat, nebo si na tento postup netroufá, a proto velmi často ponechává na Úřadu, aby případné pochybení zadavatele prověřil. S prověřením podnětu Úřadem, respektive s případným správním řízením, které Úřad vede s příjemcem dotace pro porušení zákona, obvykle velmi úzce poskytovatel dotace spojuje proplacení veřejné zakázky z evropských peněz, neboť často čeká na závěry Úřadu, než finanční prostředky příjemci poskytne, případně provede jejich korekci. Je však vhodné opětovně uvést, že tak může učinit i bez závěru Úřadu.

Je zjevné, že je v zájmu České republiky, aby přezkum podnětů od poskytovatelů dotací probíhal v co možná nejkratší době a aby nedocházelo k situacím, kdy je proplacení evropských peněz zbytečně pozastaveno. Snahou pražského úseku je, vzhledem k tomu, že velká část poskytovatelů dotací čeká na jeho závěry, uvedené podněty co nejrychleji prověřit a o případném pochybení zadavatelů ve správním řízení rozhodnout.

V první fázi prověřuje pražský úsek obsah podnětu. Za tímto účelem si opatřuje nezbytné podklady od zadavatele, kterými jsou zejména dokumentace k prověřovaným veřejným zakázkám a dále vyjádření zadavatele. Následně pokud dospěje na základě podkladů k pochybnostem, zda zadavatel postupoval při zadání zakázky v souladu se zákonem, zahájí s ním správní řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., Správní řád, ve znění pozdějších předpisů, v rámci něhož rozhodne, zda se zadavatel dopustil správního deliktu či nikoli a případně uloží sankci.

O svém postupu informuje na základě zásady dobré správy poskytovatele dotace. Pokud rozhodne Úřad o tom, že se příjemce dotace skutečně dopustil správního deliktu, je obvyklé, že poskytovatel dotace provede její korekci. Poskytovatel v případě korekce přihlíží zejména k závažnosti pochybení ze strany příjemce a v případě zvláště závažných pochybení může příjemce přijít i o celou dotaci.

Jiří Zmatlík
ředitel Úseku veřejných
zakázek III

Zadávání veřejných zakázek v Evropské unii

Veřejné zakázky na nákup zboží a služeb či provedení stavebních prací představují přibližně 18 procent hrubého domácího produktu Evropské unie. Vzhledem k rozpočtovým omezením, která zažívají v současné době jednotlivé členské státy Unie, se dodržování principu efektivity, hospodárnosti a účelnosti při vynakládání finančních prostředků (principu 3E = Economy, Effectiveness, Efficiency) stalo jednou z hlavních priorit Evropské unie.

V dubnu 2011 přijala Evropská komise Akt o jednotném trhu (IP/11/469), který si jako jeden ze svých hlavních cílů stanovil modernizaci evropského legislativního rámce o veřejných zakázkách. Cílem revize dosavadních směrnic je zjednodušení a zpružnění pravidel a postupů při zadávání veřejných zakázek (například rozšíření elektronického způsobu komunikace, snížení administrativní zátěže), usnadnění přístupu malých a středních podniků na trh veřejných zakázek či důslednější zohledňování sociálních a environmentálních kritérií (Green Public Procurement). Návrhy nové podoby směrnic jsou momentálně projednávány v Evropském parlamentu a jejich první čtení je naplánováno na 10. září 2013.

Přístup k informacím Evropské unie o veřejných zakázkách

Evropské směrnice o zadávání veřejných zakázek se vztahují pouze na zakázky přesahující příslušnou prahovou hodnotu. Pro zajištění transparentnosti jsou veškeré výzvy k předkládání nabídek přesahující tyto prahové hodnoty zveřejňovány v Úředním věstníku Evropské unie a jsou dostupné prostřednictvím internetových stránek <http://ted.europa.eu> (Tenders Electronic Daily – TED). Jako bezplatná elektronická verze dodatku k Úřednímu věstníku Evropské unie představuje TED oficiální zdroj poskytující aktuální informace o veřejných soutěžích členských států Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru i mimo něj. Veškeré informace o veřejné zakázce jsou uveřejňovány ve 23 úředních jazycích Evropské unie. Internetová stránka je aktualizována pětikrát týdně.

Samotná oznámení o veřejné zakázce mohou zadavatelé připravovat pomocí on-line nástroje eNotices, ve kterém naleznou veškeré formuláře používané pro evropské veřejné zakázky. Kromě zjednodušení a urychlení přípravy oznámení o nabídkovém řízení a jeho následném zveřejnění nabízí stránka zadavatelům navíc kontrolu možných chyb v oznámeních a jejich shodu se směrnicemi Evropské unie. Registrace do systému je bezplatná.

Obě aplikace, TED i eNotices, jsou dostupné přes portál SIMAP poskytující praktické informace týkající se veřejných zakázek v Evropské unii. Na stránkách lze nalézt veškeré formuláře pro veřejné zakázky, odkazy na evropskou legislativu či národní databáze veřejných zakázek.

SOLVIT - alternativní řešení sporů

V případech, že má fyzická nebo právnická osoba pocit nesprávného uplatňování práva Evropské unie ze strany orgánů veřejné správy členských států Unie (například právě v oblasti zadávání veřejných zakázek), může se namísto podání formální žaloby k Evropské komisi obrátit na on-line síť SOLVIT, která se pokusí o alternativní vyřešení sporu.

Každá členská země Evropské unie má své vlastní centrum, které je součástí vnitrostátní veřejné správy. Kontaktním centrem pro Českou republiku je Odbor vnitřního trhu a služeb Evropské unie při Ministerstvu průmyslu a obchodu. Úkolem domácího SOLVIT centra je zkontrolovat žádost žadatele a vložit ji do on-line databáze, čímž bude žádost automaticky postoupena tzv. řídicímu SOLVIT centru v členském státě, kde se problém vyskytl. Maximální lhůta pro nalezení řešení problému je stanovena na 10 týdnů. Služby poskytované sítí SOLVIT jsou bezplatné.

Public Procurement Network

Síť pro veřejné zakázky (Public Procurement Network – PPN) je neformální celoevropská síť pro oblast veřejných zakázek. Byla založena v lednu 2003 z iniciativy dánského soutěžního úřadu. Hlavním cílem PPN je posílit uplatňování a dodržování pravidel pro zadávání veřejných zakázek, a to vzájemnou výměnou zkušeností z této oblasti. PPN rovněž přispívá k řešení problémů spojených se zadávacím procesem s přeshraničními prvky, a to prostřednictvím efektivní spolupráce na neformální úrovni.

V rámci výměny informací byla provedena a následně vydána Srovnávací studie systémů veřejných zakázek v jednotlivých členských státech PPN. Celý text je možno nalézt v anglické verzi na stránkách PPN: <http://www.ppneurope.eu/docs/ItalianPresidency/Comparative%20survey%20on%20PP%20systems%20across%20PPN.pdf>

Struktura

Řádné členství v PPN je otevřené pro všechny členské státy Evropské unie. O přidružené členství mohou požádat země EEA a přistupující a kandidátské země, které se zavázaly k uplatňování pravidel Evropské unie. Ostatní země a státní organizace provozující svou činnost na evropské úrovni mohou být přizvány k účasti na PPN projektech. Evropská komise má status pozorovatele. Česká republika je řádným členem PPN. Zástupci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a Ministerstva pro místní rozvoj se podílí na aktivitách PPN a účastní se každoročních setkání.

Úplný seznam kontaktních údajů na zástupce PPN v jednotlivých zemích: http://www.ppneurope.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=53.

Předsednictví

Země předsedající Radě Evropské unie přispívá svými aktivitami k dosažení cílů PPN. Předsednictví rotuje mezi řádnými členy PPN a funkční období je stanoveno na jeden rok. O předsednictví se tak v každém roce dělí dvě země. V roce 2013 to je Litva a Irsko, které v roce 2014 vystřídá Řecko a Itálie.

Konference

Zástupci jednotlivých členských zemí se schází jednou za rok na konferenci pořádané zemí aktuálně předsedající PPN. Konference představuje pro členské státy příležitost k výměně zkušeností a poznatků o osvědčených praktikách ve veřejných zakázkách a usnadňuje tak jejich jednotnou aplikaci.

Více informací o PPN a jeho aktivitách lze nalézt na oficiálních webových stránkách PPN (pouze v anglické verzi): <http://www.ppneurope.eu/>.

Green Public Procurement

Environmentální neboli „zelené“ zadávání veřejných zakázek (Green Public Procurement - GPP) je způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Sledovanými kritérii jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiálová a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli a další.

Orgány veřejné správy se prostřednictvím procesu GPP snaží pořídit výrobky, služby a práce s méně negativními dopady na životní prostředí během jejich životního cyklu.

Příklady „zelených zakázek“:

- energeticky účinné počítače;
- kancelářský nábytek vyrobený ze dřeva pocházejícího z udržitelně obhospodařovaných lesů;
- nízkoenergetické budovy;

- recyklovaný papír;
- úklidové služby využívající čisticí prostředky šetrné k životnímu prostředí;
- elektrická, hybridní nebo nízkoemisní vozidla;
- elektřina z obnovitelných zdrojů energie.

Přínosy GPP

- plnění specifických dlouhodobých a krátkodobých cílů v oblasti ochrany životního prostředí - například snižování emisí CO₂, energetické účinnosti a ochrany přírodních zdrojů;
- úspory nákladů;
- zvýšená důvěra občanů, podnikatelských subjektů a občanské společnosti ve veřejnou správu;
- podpora rozvoje inovací a konkurenceschopného ekologického zboží a služeb a rozšiřování trhu pro ně;
- vytváření zdravějších pracovních podmínek pro zaměstnance;
- budování kapacity, která v budoucnu umožní veřejným organizacím plnit úkoly v oblasti ochrany životního prostředí a zdrojů.

GPP může být významnou hnací silou inovací na trhu a poskytovat průmyslu opravdové pobídky k rozvoji ekologických výrobků a služeb, zejména v odvětvích, v nichž na zadavatele z veřejného sektoru připadá velký podíl na trhu (např. ve stavebnictví, zdravotnictví nebo veřejné dopravě). GPP může rovněž orgánům veřejné správy zajistit finanční úspory, zejména vezmou-li se v úvahu náklady zakázky během celého životního cyklu, nejen pouze kupní cena.

Podpora „zelenému“ zadávání veřejných zakázek v rámci Evropské unie

Evropská unie aktivně podporuje a propaguje GPP v rámci své politiky udržitelné spotřeby a výroby. V roce 2008 stanovilo sdělení Zadávání veřejných zakázek v zájmu lepšího životního prostředí konkrétní cíle GPP a zavedlo řadu podpůrných opatření, která má provést Evropská komise. V nedávné době strategie Evropa 2020 stanovila zadávání veřejných zakázek jako jeden z klíčových prostředků k dosažení inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění. GPP je dobrovolný nástroj, což znamená, že se jednotlivé členské státy Evropské unie a orgány veřejné správy mohou rozhodnout, v jakém rozsahu jej zavedou.

Podpora „zelenému“ zadávání veřejných zakázek v rámci České republiky

V roce 2000 bylo v České republice přijato usnesení vlády č. 720 k návrhu podpory rozvoje prodeje a užívání ekologicky šetrných výrobků, doporučující vládě a státní správě upřednostňování těchto výrobků. Usnesení zejména doporučuje, aby ekologická šetrnost byla zohledňována jako jedno z hodnotících kritérií při zadávání veřejných zakázek.

V České republice v současné době neexistuje zákon nařizující environmentálně šetrný provoz veřejných institucí. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách,

definuje v § 78 možnost, aby zadavatel zvolil jako základní kritérium pro zadání zakázky buď nejnižší nabídkovou cenu, nebo ekonomickou výhodnost nabídky. Rozhodne-li se zadavatel pro zadání veřejné zakázky podle základního hodnoticího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky, stanoví vždy také dílčí hodnoticí kritéria. Dílčí hodnoticí kritéria se musí vztahovat k nabízenému plnění veřejné zakázky a vedle nabídkové ceny mohou jimi být také například vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí, provozní náklady, návratnost nákladů.

GPP podporuje Ministerstvo životního prostředí a Česká informační agentura životního prostředí CENIA.

Právní rámec Evropské unie

Směrnice o zadávání veřejných zakázek z roku 2004 (2004/18/ES a 2004/17/ES) výslovně umožňují začlenění ekologických hledisek do zadávání veřejných zakázek. Judikatura Evropského soudního dvora to již zdůraznila tím, že s klíčovými případy v roce 2002 (Concordia Bus) a 2003 (EVN Wienstrom) zavedla možnost začlenění ekologických kritérií do výběrových řízení. Pokud se tato kritéria uplatní spravedlivým a transparentním způsobem, mohou se orgány veřejné správy při svých nákupech řídit vysokými standardy v oblasti životního prostředí.

Právní předpisy Evropské unie v oblasti ochrany životního prostředí také stanoví závazné povinnosti při zadávání veřejných zakázek v některých oblastech, jako je například kontrola nebezpečných látek, odpadů a recyklace, nákup nízkoemisních vozidel, kancelářské informační technologie a energetická náročnost budov.

GPP a hospodářská soutěž

Teoreticky je možno říci, že prosazování GPP může vést k omezení soutěže u veřejných zakázek, neboť mnoho společností není schopno plnit kritéria ekologicky šetrných výrobků. Na druhou stranu GPP může přilákat na trh nové soutěžitele, a tedy stupeň konkurence zvýšit. Obecně ale převažuje názor, že čím větší jsou požadavky na ekologičnost výrobků, tím více se snižuje počet nabídek na veřejnou zakázku.

Skutečnost, kterou je třeba vzít také v úvahu, jsou investice společností, jež se rozhodly investovat do výroby šetrné k životnímu prostředí. Tyto investice vedou ke zvýšení nákladů daných společností, což se odrazí na výši jejich nabídkových cen. Ve chvíli, kdy je pro zadavatele rozhodující nejnižší nabídková cena, jsou tyto společnosti silně znevýhodněny, neboť nemohou konkurovat společností, které do ekologicky šetrné výroby neinvestovaly.

Finální dopad environmentálního přístupu k zadávání veřejných zakázek na hospodářskou soutěž není možno bez hlubšího šetření daného sektoru stanovit.

Významné případy z roku 2012 a 2013

Pokuty za zakázky pro lyžařské MS v Liberci jsou pravomocné

Zadavatel: statutární město Liberec
 Spisová značka: R128/2011, R129/2011, R130/2011, R131/2011, R132/2011, R133/2011, R86/2012, S284, 285/2009, S286, 287/2009, S291/2009, S296, 297/2009, S300/2009, S290, 307/2009
 Pravomocná pokuta: 6 550 000 Kč
 Datum nabytí právní moci: 22. 6. 2012 / 14. 6. 2012 / 11. 6. 2012 / 8. 6. 2012 / 25. 5. 2012

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Rafaj potvrdil v červnu 2012 sankce uložené statutárnímu městu Liberci za nezákonný postup ve veřejných zakázkách zadávaných v souvislosti s Mistrovstvím světa v lyžování pořádaném v roce 2009. Za porušení zákona o veřejných zakázkách uložil Úřad městu Liberci v prvostupňových řízeních pokuty v celkové výši 6 550 000 korun, v jednom řízení nebylo prokázáno porušení zákona. Prověřeno bylo celkem 72 zakázek. Zadavatel podal proti šesti sankčním rozhodnutím rozklady. Námitky, které v rozkladech zazněly, však nepřinesly nové argumenty a předseda Úřadu prvostupňové verdikty potvrdil. Ve všech případech se zadavatel dopustil nezákonného rozdělení zakázky, čímž snížil její hodnotu pod stanovené finanční limity a následně je zadal v neodpovídajících typech zadávacích řízení. Úřad zahájil správní řízení se statutárním městem Libercem na základě výsledku kontroly u tohoto zadavatele provedené v březnu 2009. Pochybnosti o souladu se zákonem o veřejných zakázkách získal Úřad u více než sedmi desítek zakázek a zahájil jedenáct správních řízení, která byla následně spojena do sedmi řízení.

K nejzávažnějšímu porušení zákona došlo při zadávání 27 zakázek spojených s budováním sportovního areálu Ještěd. Zakázky za téměř 700 milionů korun plnily společnosti STRABAG, SYNER, oaza-net, EUROVIA CS, Regionální stavební a ELPROINVEST. Úřad dospěl k závěru, že u 23 zadávacích řízení došlo k nezákonnému rozdělení předmětu zakázky na stavební práce ve sportovním areálu Ještěd a v pěti případech i k nezákonnému přidělení zakázek na dodatečné stavební práce v jednacím řízení bez uveřejnění. Ve dvou zakázkách ÚOHS pochybení neshledal. Za zjištěná porušení zákona byla zadavateli uložena sankce ve výši pěti milionů korun.

V řízení, které se týkalo třinácti zakázek spojených s budováním sportovního areálu Vesec, ÚOHS u dvanácti případů konstatoval, že došlo k rozdělení předmětu zakázky a snížení hodnoty pod finanční limity dané zákonem, jedna ze zakázek byla navíc přidělena uchazeči, který nesplnil kvalifikační předpoklady. V souladu se zákonem byla zadána jediná zakázka. Za chybný postup v zakázkách s hodnotou 260 milionů korun byla uložena pokuta ve výši jednoho milionu korun.

Statutární město Liberec dále zadalo odděleně šest zakázek na vybudování metropolitní internetové sítě. Úřad rozhodl, že u zakázek týkajících se etapy I. - IV. došlo k rozdělení předmětu zakázky, přičemž tento postup mohl podstatně ovlivnit výběr nejhodnější nabídky. Zakázky na V. a VI. etapu byly zadány dle zákona. Zadavateli byla uložena pokuta 300 tisíc korun.

Přehled druhostupňových řízení týkajících se zakázek k MS v Liberci

předmět zakázek	počet zakázek	výše pokuty
Sportovní areál Ještěd	27	5 000 000 Kč
Sportovní areál Vesec	13	1 000 000 Kč
Vybudování metropolitní sítě - etapa I-VI	6	300 000 Kč
Dodávky sněžného pásového vozidla	2	100 000 Kč
Zpracování projektové dokumentace	16	100 000 Kč
Mandátní smlouvy na výkon technického dozoru	6	50 000 Kč
celkem	70	6 550 000 Kč

V celkem 16 zakázkách na projektovou dokumentaci v objemu 16,5 milionu korun prokázal ÚOHS věcnou, místní i časovou souvislost, jednalo se tedy opět o jedinou zakázku, jejíž předmět byl zadavatelem nezákonně rozdělen. Sankce byla uložena ve výši 100 tisíc korun.

Dvě zakázky na dodávku sněžných pásových vozidel pro skokanský areál Ještěd a pro běžecký areál ve Veselí v hodnotě 16,8 milionu korun byly rovněž zadány v rozporu se zákonem, za což byla uložena sankce 100 tisíc korun.

Za stejný delikt v šesti mandátních smlouvách na výkon technického dozoru v ceně 11,5 milionu korun byla zadavateli uložena pokuta 50 tisíc korun.

Ve většině z posuzovaných zakázek zjistil ÚOHS porušení zákona spočívající v rozdělení předmětu veřejné zakázky pod zákonem dané finanční limity. Zadavatel v těchto zakázkách nepoužil předepsané typy zadávacích řízení, čímž mohl výrazně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky. Svým jednáním město Liberec zneumožnilo účast v zakázkách širšímu okruhu dodavatelů a podstatně tak narušilo soutěžní prostředí.

Za neuchování dokumentace k veřejné zakázce uložena třímilionová sankce

Zadavatel: Ministerstvo vnitra
Spisová značka: R344/2012 / S475/2012
Pravomocná pokuta: 3 000 000 Kč
Datum nabytí právní moci: 29. 4. 2013

Ministerstvo vnitra neuchovalo v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách dokumentaci o veřejné zakázce Uzavření rámcové smlouvy na poskytování licencí k produktům Microsoft. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil zadavateli za uvedené porušení zákona sankci ve výši třech milionů korun. Předseda ÚOHS Petr Rafaj ve druhé instanci zamítl rozklad podaný zadavatelem a potvrdil rozhodnutí prvního stupně.

Předmětná veřejná zakázka byla zadávána Ministerstvem vnitra jako centrálním zadavatelem v roce 2008 v jednacím řízení s uveřejněním. Na základě uzavřené rámcové smlouvy, resp. následné prováděcí smlouvy a šesti dodatků, došlo mimo jiné k vytvoření systému výplaty sociálních dávek pro Ministerstvo práce a sociálních věcí. Způsob a legálnost zadání tohoto systému přezkoumává ÚOHS v několika správních řízeních, v jejichž rámci si od příslušných ministerstev vyžádal dokumentaci o veřejné zakázce. Ministerstvo vnitra zaslalo dokumentaci až po značných průtazích a navíc v nekompletním stavu. Následně se ukázalo, že ministerstvo nemá k dispozici originál dokumentace, nýbrž její prostou kopii. Některé podstatné dokumenty, jako například nabídka vybraného uchazeče Fujitsu Technology Solutions s.r.o., scházejí úplně.

Zákon o veřejných zakázkách stanoví, že zadavatel je povinen uchovávat dokumentaci o veřejné zakázce a záznamy o úkonech učiněných elektronicky po dobu

pěti let od uzavření smlouvy. Dokumentaci se rozumí souhrn všech dokumentů v listinné či elektronické podobě, jejichž pořízení v průběhu zadávacího řízení zákon vyžaduje, včetně úplného znění originálu nabídek všech dodavatelů a uzavřených smluv. Úřad musel odmítnout argumentaci centrálního zadavatele, že poskytl veškerou potřebnou dokumentaci k vedení správního řízení. Ministerstvo vnitra některé části dokumentace nepředložilo vůbec, jiné pouze v prosté kopii. Přestože zadavatel dále tvrdil, že má k dispozici originály všech podstatných dokumentů, přes opakované výzvy je Úřadu nepředložil, a to ani v průběhu správního řízení vedenému kvůli neuchování dokumentace. Za uvedený delikt mohl ÚOHS uložit pokutu až 10 milionů korun. Úřad stanovil sankci ve výši necelé třetiny možné sazby, neboť možnost přezkumu postupu centrálního zadavatele nebyla v tomto případě zcela vyloučena, ale pouze omezena.

Půlmilionová pokuta za dodatky na KV Arenu je pravomocná

Zadavatel: statutární město Karlovy Vary
Spisová značka: R166/2012 / S057/2011
Pravomocná pokuta: 500 000 Kč
Datum nabytí právní moci: 15. 4. 2013

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Rafaj zamítl rozklad zadavatele - města Karlovy Vary, a potvrdil tak uložení pokuty Úřadem ve výši 500 000 Kč tomuto zadavateli za nezákonný postup v zakázkách na stavební změny a úpravy pro kino ve výstavním, sportovním a kongresovém centru Karlovy Vary.

Zadavatel porušil zákon o veřejných zakázkách, když oba dodatky zadal v jednacím řízení bez uveřejnění, aniž by byly splněny zákonné požadavky pro použití tohoto typu řízení. Uvedeným postupem mohlo dojít k podstatnému ovlivnění výběru nejvhodnějších nabídek.

Při uzavírání dodatku k původní smlouvě za účelem realizace předmětu plnění veřejné zakázky Výstavní, sportovní a kongresové centrum Karlovy Vary - úprava pro kino neměl zadavatel postupovat v jednacím řízení bez uveřejnění, neboť potřeba dodatečných prací nevznikla v důsledku objektivně nepředvídatelných okolností a tyto dodatečné práce nebyly nezbytné pro provedení původně zadaných stavebních prací. Tímto dodatkem došlo k navýšení původní ceny o více než 15 milionů korun.

Ani zadání veřejné zakázky Výstavní, sportovní a kongresové centrum Karlovy Vary - změny stavby dle požadavků společnosti KV Arena nemělo proběhnout formou jednacích řízení bez uveřejnění, neboť zde nebyly technické či umělecké důvody, důvody ochrany výhradních práv vybraného uchazeče nebo důvody vyplývající ze zvláštního právního předpisu. Za omezení plynoucí z právně-technického prostředí původní

smlouvy naopak mohl zadavatel sám a současně sám dodatkem změnit předmět plnění původní smlouvy, čímž došlo k navýšení ceny původní zakázky o dalších téměř 78 milionů korun.

Předseda ÚOHS vypořádal námitky rozkladu, přičemž nesáhl ke snížení pokuty. Přestože se současné vedení zadavatele distancuje od postupu svých předchůdců, za nichž byly uvedené zakázky zadány, a činí právní kroky, jimiž se snaží dosáhnout rozhodnutí soudu o neplatnosti původní smlouvy o dílo, a tedy i neplatnosti dodatků pro realizaci výše uvedených zakázek, nemůže být tento postoj zadavatele relevantní pro rozhodnutí o naplnění skutkové podstaty správního deliktu. Ohledně pokuty předseda ÚOHS potvrdil správnost postupu Úřadu při určení její výše při dolní hranici možné sazby, čímž Úřad uvedený postoj zadavatele již adekvátně zohlednil.

Předseda ÚOHS potvrdil pokutu pro Ředitelství silnic a dálnic ČR

Zadavatel: Ředitelství silnic a dálnic ČR
Spisová značka: R129/2012 / S533/2011
Pravomocná pokuta: 500 000 Kč
Datum nabytí právní moci: 4. 2. 2013

Předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže Petr Rafaj zamítl rozklad podaný Ředitelstvím silnic a dálnic ČR a potvrdil správnost prvostupňového rozhodnutí ÚOHS ve věci veřejné zakázky týkající se silnice I/52 – Rajhrad.

ÚOHS svým prvostupňovým rozhodnutím uložil v dubnu 2012 Ředitelství silnic a dálnic ČR pokutu ve výši 500 tisíc korun za správní delikt, kterého se dopustilo v souvislosti s veřejnou zakázkou na silnici I/52 – Rajhrad, zadávanou v otevřeném řízení v roce 2008. Zadavatel v témže roce uzavřel smlouvu s vybraným uchazečem Sdružením Rajhrad, jehož členy jsou společnosti D.I.S., EUROVIA CS, SILNICE BRNO a FIRESTA – Fišer, rekonstrukce, stavby. Správního deliktu se zadavatel dopustil tím, že neuchoval dokumentaci o veřejné zakázce, což vedlo ke znemožnění přezkumu postupu zadavatele v zadávacím řízení.

Archivace dokumentace o veřejné zakázce je jediným možným způsobem, kterým lze ověřit postup zadavatele při zadávání veřejné zakázky a zjistit, zda byl jeho postup v souladu se zákonem. Jde o zákonnou povinnost zadavatele, která přispívá k dodržování zásady transparentnosti a zásady přezkoumatelnosti postupu zadavatele. Neuchování dokumentace o veřejné zakázce je jedním z nejzávažnějších správních deliktů.

MIPRO SECURITY je další firmou zapsanou na blacklist

Účastník správního řízení: MIPRO SECURITY, s. r. o.
Spisová značka: R189/2011 / S132/2011
Pravomocná pokuta: 400 000 Kč a zákaz plnění veřejných zakázek na dobu tří let
Zadavatel: Dopravní podnik města Brno, a. s. / Masarykova univerzita
Datum nabytí právní moci: 29. 11. 2012

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže uložil pokutu 400 tisíc korun a současně zakázal plnění veřejných zakázek na tři roky společnosti MIPRO SECURITY, a to za uvádění nepravdivých informací v nabídkách na veřejné zakázky Ostraha areálů DPMB, a. s., a MVR – 3090049B – ostraha objektů MU. Rozklad proti prvostupňovému rozhodnutí byl předsedou ÚOHS Petrem Rafajem zamítnut a uložené sankce jsou pravomocné.

Úřad ve správním řízení zjistil, že společnost MIPRO SECURITY v zakázce Dopravního podniku města Brna na ostrahu areálů předložila čestné prohlášení o obratu za tři předcházející účetní období a čestné prohlášení o realizovaných významných dodávkách za tři roky, jež neodpovídala skutečnosti. Obraty, které společnost uváděla, byly zpravidla nadhodnoceny o několik milionů korun, jen částečně pravdivé byly reference o provedených zakázkách, zejména informace o délce plnění.

Obdobně neodpovídaly údaje předložené uchazečem MIPRO SECURITY ani v zakázce na ostrahu objektů brněnské Masarykovy univerzity. Zde se již údaje o realizovaném obratu lišily oproti realitě o desítky milionů korun. Rovněž zakázky, které firma předložila jako referenční, ve skutečnosti nikdy neplnila a doložené referenční listy byly zfalšované.

Úřad konstatoval, že uchazeč použil ve snaze prokázat ekonomické a finanční kvalifikační předpoklady nepravé referenční listy a nepravdivá čestná prohlášení, za což mu byla uloženy výše uvedené sankce. Firma byla zapsána do rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek vedeného Ministerstvem pro místní rozvoj.

